

végzi az egyetemet, kitűnően vizgázik, sub auspiciis regis doktor, asszisztens nagybátyja szanatóriumban, majd a szanatórium tulajdonosa és főorvosa, nagyszerű operatőr, de azért kábító toalettekben ragyogó hölgy is, kis unokaöccsének szerető anyja, nagyszerű adminisztráló tehetség stb. A „nyomorult“ férfinem mégis győzedelmeskedik rajta egy daliás kapitány személyében, kinek sikerült műtéttel megmenti az életét s kinek különféle, de nem nagyon komoly bonyodalmak után boldog feleségévé lesz. A nagyon ifjú regényolvasó hölgyközönség kétségekívül ujjongó tapssal és örömkönyvekkel fogadja ezt a befejezést, de a kritikusknak, bármilyen jóindulatú is, meg kell állapítania, hogy a történet itt már sablonossá vált. A szerző elbeszélő tehetsége ennek folyamán is fel-felcsillan a sikerültebb részletekben, de az egészet nem mentheti meg.

Hogyha hősnője lelki átalakulását, megkomolyodását, egyetemi éveinek küzdelmeit gondosan megrajzolta volna, talán elfogadhatóvá teszi a második számú Hellát.

A szerzőtől sokkal jobb regényt várunk s reméljük, hogy kapunk is.

Szinnyei Ferenc.

Két verskötet. (Szigethy Lajos: Őszi virágok. Békéscsaba, 1924. — Krüzselyi Erzsébet: Hangtalan lírán. Mármarosziget, 1924.) Ritka eset, hogy valakit a költészet szeretete élete őszén késztesen első megszólalásra. Szigethy Lajos versei és műfordításai ily „őszi virágok“. Ő maga említi, hogy megérte hatvanadik évét, s bár mélyen érzett, néma maradt. Most azonban hazafiás bánata erőt vett rajta s mert másképp nem lehet, így vél szolgálatot tenni hazájának. Ezzel egyszerűs mind főindítékának egyikére is rámutat. Mellette vallásos érzése, nagyjaink tisztelete, termésketszerete s életének emlékei azok, melyek több-kevesebb hangulati színezéssel verseiben költői kifejezést nyernek. Legsikerültebbek dalszerű darabjai. Formai tekintetben e versek a hagyományok tiszteletét mutatják s igénytelenségükben is éppúgy számot tarthatnak az érdeklődésre, mint német, francia, angol és olasz költemények alapján készült fordításai, melyek kiválasztás és alakítás tekintetében izlésre

vallanak. A könyv lényegében a kegyelet szülötte. Esetleges tiszta jóvedelmét szerzője hősi halott tanítványai emlékének megörökítésére szánta.

A másik kötet szerzője, Krüzselyi Erzsébet nem most lép először a nyilvánosság elé. Megható élményekben gyökerező költészete már több ízben szíves fogadtatásra talált s folytonos mélyülésével ihletalapjának erejéről tett bizonyosságot. Az ily módon kiérdemelt rokonszev újabb tápot nyer most kiadott versei révén. A Gondviseléstől erősen próbára tett szív könnyharmatos virágai e bús vallomások, de éppen mert igazi érzés talajában fogantak, formailag is megkapók. Ismétlődő motívumukon, a csendrabság siratásán kívül vonzó költőiséggel szólal meg soraiban a termésketszeretet, vallásosság és a szülőföldhöz való ragaszkodás. A hangulatos versek több darabjában (pl. a *Sírvirágokban*) a költő szerénysége némi kétkedéssel párosul. Mintha attól tartana, hogy költeményei már nem találnak megértésre. Kötetének olvasói e föltevés ellen bizonyára tiltakozni fognak.

Baros Gyula.

Jókai. (Zsigmond Ferenc könyve.)

A M. T. Akadémia, melyet a zivatáros évek megfosztottak attól, hogy Arany és Zrínyi emlékéit az őket megillető teljességben felújíthassa a nemzet előtt, most már idejekorán gondoskodhatott arról, hogy nagy írónk alakját valódi nemzeti és történeti jelentőségében állíthassa a kegyelet oltárára. Két évtized már elég történeti távlat arra, hogy Jókait irodalmunk egészének szempontjából igazságosan méltányolhassuk. A rajongás egykori tömjénfelhői eloszlottak, a gáncsnak éles hangjai elhalkultak, de Jókai szavának büvös varázsa még melegíti szívünket, anélkül, hogy az igazság serpenyőjét akár egy-, akár másfelé lebillentené. Így adott a M. T. Akadémia Zsigmond Ferencnek megbírást, hogy Jókai kritikai jellemzését és méltatását, mintegy előhangul a százados évforduló ünnepére, megírja. Jobb tollra alig is lehetett ez igen nagy és bonyolult feladatot bízni. Zsigmond évek hosszú során át módszeresen foglalkozott Jókai életművével — erről számos koráb-